

DEBRECEN

A DEBRECENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASOK PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
 Egész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 8.- kor.
 Félévre . . . 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.
 Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMOND.

Szerkesztőség és kiadéshivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 412. szám.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
 Egész évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
 Félévre . . . 9.- kor. Egy óra . . . 1.50 kor.
 Egyes szám ára 6 fillér.

Tromf a mungóknak.

Világ csufjára ujjal fognak mutogatni Debrecen városára a hétfői szégyen határozatért. Ujjal mutogat ránk minden hazáját igazán szerető magyar polgár, de még a külföld is. Mert hiszen Debrecen városa világszerte híres és ismeretes. Ismeretes volt eddig a tipikus magyarságáról, polgárainak egyenes jelleméről és szabadságszeretetről. Ezután arról lesz híres és ismeretes, hogy itt a városatyák többsége magának a tősgyökeres polgárságnak a befogásával homlokegyenest ellenkező szervilizmusnak hódol, a mindenkori kormányoknak hízogató határozatokat hozs tulhajtott hízogásával annyira megy, hogy kéz Bács kapuján is aláztatosan kopogtatni.

Debrecen udvarol Bácsnak! Minő fordulása az idők kerekének! 1849. április 14. és — 1911. augusztus 21. — A zenit és nadír. Sohasem hittük, hogy ennyire súlyedhessen ez a város.

Egyedüli vigasztalásunk az, hogy azok között, akik a szégyenjavaslatra szavaztak, talán kettő sincs, aki elmondhatná, hogy tősgyökeres debreceni polgárvadák, míg a javaslat ellenzői majdnem mindnyájan ós debreceni familiák leszármazottjai.

A vér nem válhatik vízzé, ezek a férfiak a hamisítatlan hazafias erkölcs bátor katonái, akik kitartanak a haza minden szent ügye mellett jóban, rosszban, ezek a férfiak nem változtatják elveiket napról-napra és aszerint, hogy ki az, a miniszterelnöki sárga házban, akit a nemzet nyakába varrt a bécsi gondviselés. Ezek a férfiak nem tesznek úgy, mint azok a mostani mungóhősök, akik a koalíció napjaiban bekéredzkedtek a függetlenségi pártba, aztán a koalíció alkonyán elhagyták a súlyedő hajót és most a függetlenségi eszme ellen hadakoztak.

Tudjuk mi jól, hirdetjük is, hogy a koalíció rossz bárka volt, amelyre kár volt bízni a nemzet kincsét. De mikor arról volt szó, hogy a bárka súlyed, a nemzeti kincsek megmentése volt a feladat, nem az, hogy e kincseket a nemzet ellen száját tátó bécsi szörny torakába dobáljuk. A 48-asokból mungókká vedlettek pedig ezt teszik.

Hogy ordítottak ezek a nagy nemzeti küzdelem idején, hogy szegültek ellen (legalább eleinte) még a debreceni városházán is a nemzetrontó darabont-hatalom törvénytelen intézkedéseinek — és most, hogy udvarolnak ez új darabontoknak?!

Ebből láthatja Debrecen polgársága,

hogy e nagyszájú, de táglelkiismeretű urakban nem bízhatik, azok az első szélfordulatnál csúriben hagyják, de bízhatik magában a népben.

A nép, a jogtalan, de azért élni merészkedő nép meg is teszi a magáét. Népgyűlésre és tüntető felvonulásra készül. Ezzel adja meg a választ a hétfői szégyenhatározatra. Már vasárnap meg lesz a népgyűlés.

Ott lesznek a szociálisták is zárt sorokban. Ne féljen és ne idegenkedjék tőlük Debrecen őseredetű polgársága! Hazafiak ők is. Aki ellenkezőt mond, rágalmoz Hála I tennek úgy állunk, hogy ők nemzetköziek ugyan a szervezkedésben, de hazafiak az ország határain belül. Üdvözljük hát őket előre és velük együtt zárt sorokban vonuljunk fel tiltakozni a szolgálétkü határozat ellen.

Nomis.

Bakonyi Samu a sajtószabadságért.

A képviselőház ülése.

A sajtószabadságon esett sérelem még ma is élénk izgalomban tartotta a képviselőház tagjait s az előjelek után ítélve, a «Nap» című uj-

Aranylámpa.

Irta: ERDŐS RENÉE.

A másik szobában nevettek. A festő valami bolondot mondott az asszonyoknak. Egy szép karcsu leány, aki úgy volt itt, mintha nem tartoznék senkihez, voltaképpen pedig mindnyájan tudták, hogy a festőhöz tartozik, áhitatosan hallgatott és féltéken mosolygott, mint egy csendes bűvöletben és a szeme szögletéből lopott villámokat küldött a férfi felé, akié volt. Az öreg báróné, aki alig ismert egy-két embert az egész társaságból, a lámpa alatt ült és jó német szokása szerint valami kézimunkán bíbelődött, azt mondván, hogy a keze inem tudnak tetlenek maradni.

Karcsus és becsesen ült, egyik lábát a másikon keresztülteve. Egy stilizáltan régi divatu fekete selyemruhában, amibe aranyos és rózsaszínű virágsokrok voltak hímözve, mind a saját keze munkája.

Hőföhér dus hajkoronája enyhén fénylett a lámpavilágban és sima meztelen nyakán csillogtak a gyöngyök, füleiben a nagy gyémántok és karcsu csuklóján — amint munka közben a kezét mozgatta, finoman csilingáltak a drágakövekkel kirakott kősztyük. Szép és hódító volt ez az öreg asszony, a maga hatvan évével, a királynői méltóságával s azzal a fiatalos tüzessel, ami a szemeiben néha-néha felvillant. Az aranykeretes szemüveg, amin keresztül a kézimunkáját nézte, a szemöldökének egy mozdulatára lehullott az ölébe és iljenkor fölvette a smaragdokkal diszített lorgonját és a szeméhez emelte, hogy jól megnézzen valakit, aki be-

szélt. Nem kellett soká várni, hogy valaki a szerelemről beszéljen. Ettől fogva a báróné félrefette a munkáját, a szemüvegét beletette egy kis tokba, megdörzsölte szemeit és figyelt.

En a másik szobából néztem ezt a képet és Tarsia mellettem volt és unatkozott.

— Hallja, Tarsia, odabenn szerelemről beszélnek. Nem volna kedve bemenni?

— Nem — felelte röviden és nagyot, keserűt szívott cigarettáján.

— Nem volna kedve énekelni, Tarsia? Akkor odabenn megszűnik a haszontalan fecsegés és idefigyelnek.

Szótlanul kelt föl mellőlem, odament, ahol a gitár függött lila selyemszalagján, — az ő kedvenc színe — leakasztotta, az ölébe vette, mint egy kis gyermeket, csodálatos gyöngéd ujjakkal végig simogatta a hurokat, — mintha asszonyi hajfűrtök lettek volna, a fejét lehajtotta, elgondolkozott, az ajkán megjelent az ismert fájdalom, kissé keserű vonás és fölhangzott a dal, az én kedvenc dalom:

«Io dei sospiri, te ne rimanno tanti»

Régi római népdal, tele sűrű fájdalommal, nehéz ritmussal, csengő szenvedéllyel. A báróné arra fordította fejét és rám mosolygott s en vissza rá, — anélkül, hogy tudtam volna mért.

«Tu mi disprezzi io c'accoro»

Lampena d'oro, meffa mori....

— Aranylámpa, meghalok érted...

Tarsia hangja belezokogott a szoba csöndjébe, a parfümös, ékszeres asszonyok közé és mindenki lehajtotta fejét és elgondolkozott. A fiatal leány orrcimpái emelkedtek, mint egy ne-

mes paripáé és előrehajolt székében és nagy szemét ránk szögezte. Láttam, rajta, inkább éreztem, mint láttam, hogy ebben a pillanatban szere me egyedül lenni valakivel és akkor csodálatos szók szakadnának ki szívéből és szép karjait görcsösen tárná ki.

— Rossz levegő ez itt, Tarsia, — mondtam halkán, mikor vége volt a dalnak, — nem nem énekelne még? Valami mást, valami szomorut, egy szép nápolyi dalt, amiben benne van a — halál? Hogy azok ott benn szomorodjanak el.

— Nem, ma nem, — mondta ő és ez volt az első eset, hogy megtagadta egy kérésemet. Meglepdőve néztem rá, de ő mosolygott és megint ráfektette átlászó finom ujjait a gitarra és előről kezdte a dalt.

Elkeseredetten és kühivóan énekelte, ami különös ellentétben állt a dal szomorú, halódó, reznált szavaival. Donna Lisabetta most fel emelte a fejét és szintén átnézett hozzánk, inkább Tarsia-ra, és a tekintetében benne volt a kérdés: Megbolondult?

— Aranylámpa, meghalok érted...

A fiatal leány titkos szerelmese, a festő, most a báróné mellé ült és veie halkán beszélgetett. A báróné arcán röpködő apró mosolyok játszottak. Tarsia egyik barátja titokban egyet ásitott, de mosolygott hozzá, ami nagyon különösen hatott így, messziről nézve.

— Ma délután a legnagyobb esőben láttam magát a Via della botteghe oscuraban. Mit keresett ott?

Ezt a kérdést a fiatal leány intézte a festőhöz, aki egy percre fölkelte a báróné mellől, hogy

ság ellen indított kormányakció még hosszú és heves vitára ad anyagot az ellenzéknek. A kormánynak az ellenzék ellen indított támadása ma már országos ügyggyé vált s nem egyszerű pártkérdéssé, mint ahogyan azt a munkapárti többség feltüntetni szeretné. Mert a «Nap» eltiltása nem egy pártérdekeket szolgáló lap magánügye, hanem az egész magyar sajtóé, a mely nem fog késmi, hogy az alkotmányban biztosított jogát a kellő módon érvényesítse.

Ez a hangulat volt uralkodó ma délelőtt a Ház ellenzéki folyosóján is, ahol képviselők és újságírók izgatott felháborodással beszéltek a sajtó ellen intézett merényletről.

— Ez nem minden, amire el lehetünk készülvél, — mondotta Justh Gyula. — Az egykori horvát bán nem igen válogat az eszközökben s ez egy újabb ok arra, hogy teljes erőnkkel küzdjünk a mostan iredime ellen.

— A kormánynak a sajtó ellen intézett támadása — mondotta Batthyány Tivadar gróf — csak siettetni a bukását, amely feltétlen és hamarosan be fog következni. A miniszterelnök ur már nagyon izgatott s már nem mosolyog olyan kedélyesen, mint azelőtt.

Eközben Bakonyi Samu, Hock János, Ráth Endre, Polónyi Géza, Kun Béla és Huszár Károly bementek az elnöki szobába s Berzeviczy Albert elnököt arra kérték, hogy a sajtón esett sérelmet napirend előtt való felszólalás keretében tehessék szóvá. Az elnök azonban kérelmüket azzal az indoklással utasította vissza, hogy ez a téma nem napirend előtti felszólalásra, hanem interpellációra alkalmas.

Az ellenzék tagjai erre elhatározták, hogy az ügyet zárt ülésben teszik szóvá.

A mai ülésről a következő tudósításunk számol be:

Az ülés.

Berzeviczy Albert elnök fél 11 órakor nyitotta meg az ülést.

A tegnapi ülés jegyzőkönyvét észrevétel nélkül hitelesítették.

Az elnök bemutatja Kézdivásárhely és Háromszék vármegye kérvényét az 1848—49. évi

honvédek nyugdíjának felemelése tárgyában. (Eljenzés a baloldalon.)

A kérvényeket kiadták a pénzügyi bizottságnak.

Az elnök azután bemutatta Zenta, Gödöllő, Makó és Tolna feliratát az általános, titkos, községenkénti választói jog sürgős megteremtése és a katonai javaslatok ellen, Javasolj, hogy a feliratokat tárgyalják együtt a katonai javaslatokkal.

Az elnöki javaslattal szemben Ráth Endre ellenindítványokat terjesztett be s a feliratokat a pénzügyi, illetve a közigazgatási bizottsághoz kérte utalni.

Az elnök jelentette, hogy husznál több képviselő mind a négy ellenindítványhoz névszerinti szavazást kért s kérte egyuttal annak holnapra való halasztását. (Zaj és mozgás a jobboldalon.)

Az elnök ezután jelentette, hogy Bakonyi Samu, Polónyi Géza, Hock János, Ráth Endre, Huszár Károly, Pap Zoltán, és Kun Béla a «Nap» című lap kolportázsának betiltása miatt napirend előtt való felszólalásra kért engedélyt. Tekintettel azonban arra, hogy ez a kérdés oly természetű, amelyet interpelláció keretében kell elintézni s az már a tegnapi ülésen ki lett mérítve, az engedélyt megtagadta. A házszabályok értelmében az illető képviselőknek joguk van az engedélyt a Háztól kérni. Felteszi tehát a kérdést, s kéri azokat, akik az engedélyt meg akarják adni, álljanak fel.

— AUF! — hangzott az izléstelen közbeköltás a jobboldalról.

— Majd lesz még nieder is — kiáltott vissza Batthyány Tivadar gróf.

— Sokkal előbb, mint sem gondolnák — toldotta meg Justh Gyula.

A Ház többsége az engedélyt a napirend előtt való felszólalásra nem adta meg.

Az elnök azután jelentette, hogy husznál több képviselő a sajtószabadságon esett sérelem miatt zárt ülést kért. A házszabályok értelmében ezt elrendelte s a karzatot kiürítette.

A zárt ülés előtt az ülést öt percre felfüggesztette.

A zárt ülés.

Berzeviczy Albert elnök megnyitotta a zárt ülést.

Beck Lajos kérte a tanácskozásképeség megállapítását, mert összesen csak 3 kormánypárti képviselő volt a teremben. (Nagy zaj.)

Nagy Sándor: Nem érdemes hallgatni az önök beszédét.

Ráth Endre: Ha nem érdemes, akkor menj vissza Macedóniába! (Zajos derűtség.)

Dr. Bakonyi Samu beszéde.

Bakonyi Samu: Vegye tudomásul a kormány, hogy a végsőkig elszánt, elkeseredett küzdelmet fogunk folytatni a sajtószabadság védelmére. A miniszterelnök tegnapi közjogellenes fejtegetése lehetetlenné teszi, hogy napirendre térjünk az eset felett; fájdalmas eltévelyedés az, melybe a miniszterelnök beleesett. Fából vas-karika az az állítás, hogy A Nap-tól csak az elárulás könnyebb módszerét vették el, de a szabadságát meghagyták arra nézve, hogy bélyegék és címszalagok alatt küldesse a lapot. Ez az állítás üres mentegődzés és Pilátus kézmósása a sajtószabadság lebunkozásának büne alól. (Taps.)

Rendőri felügyelel a sajtóval szemben abban az értelemben lehetetlen, hogy a sajtótermék tartalma tartozzék a policei alá. Ez meghamisítása a 48-iki elvnek. A polgármester a pornografikus iratok utcai árusítását nem tiltotta be, világos tehát, hogy A Nap kolportázsát tisztán politikai gyűlöletből vonta el s így a legélesebb ellenállásra egyenesen felhívta azt a 48-as pártot, mely a dicső ösök alkotásait az önző kormányhatalom közprédájává tenni nem engedti. (Taps. Mozgás a jobboldalon.) A miniszterelnök különbséget tesz nagy sajtó és kis sajtó közt.

Eitner Zsigmond: Ók csak a nagy sajtót szeretik a szájukban!

Bakonyi Samu: Az utcának is joga van

eiveggye a tálcáról a fekete kávéját. En is. Tarsia is megrezzentünk ettől a hangtól.

Aztán minden látmenet nélkül tette hozzá:

— Holnap, legkésőbb holnapután hazatatom Palermóba.

— Miért? — akartam kérdezni, de meggon doltam és nem kérdeztem. Ő pedig várt egy kis ideig, aztán szolt:

— Haza kell mennem, mert itt nem bírom el a szomorúságot.

Nem feleltem, ismét nem feleltem. Akkor a felhője ült rajtam a lomhaságnak, hogy úgy éreztem, egyetlen hang, amit most kiejtenék, soha ki nem heverhető fáradságot hozza reám. És magamban lünyödtem. Mit is mondanék? Mit is kellene mondanom? Valami rég iszót? Valami régit? Egyet azokból, amiket olyan szépen tudtam mondani? Talán jó volna és kellene, a forma kedvéért is, szinte kötelez rá az az egyszerű és különben banális tény, hogy ő férfi, én meg asszony vagyok és végre is kötelességünk egymást megóvni az unalomtól. Ha most azt mondanám: Miért megy el, Tarsia? Hát nem mindegy, hol szomorú az ember? Nem mindegy? Es ha már szomorú akar lenni, miért nem itt, hogy lássam?

Milyen bolondság volna ezeket mondani. Vajon mit gondolna rólam? De hát lehetne más is. Például ezt: Ki fogja énekelni az én daltomat, ha maga innen elmegy, Tarsia? Itt hagyja a gitárt és benne a dalt, de én nem tudom előhívni, látja. Bolondság, bolondság! Ne menjen el! Éreztem a pillantást, s mivel az utolsó pár szót kísérem! Ne menjen el! És láttam ennek a pillantásnak a hatását rajta és már megijedtem, mikor hirtelen eszembe jutott, hogy hiszen ez csak játék és még nem mondtam semmit és nem is fogok mondani semmit.

— Aranylámpa, meghalok érted...

Igen, éreztem, hogy nem fogok mondani semmit, hogy a lomhaság nem enged. Éreztem, hogy soha többé nem fogok kimondani szót, pusztán a csengésük kedvéért és azért, hogy azok hatásában gyönyörködjem. Éreztem, hogy tulságosan eltávolodott tőlem minden könnyed játék és hogy inkább meghalnék, semhogy egy percre is átengedjem hangom az édes hazugságnak. S ő mellettem ült és várt és nem nézett rám. Mintha véletlenül és elfeledkezve történt volna, újból megérintette a gitár hurjait és csaknem suttogva, időről-időre megismételte a dal utolsó sorát.

És én gondoltam: Ez szép, ahogy ezt csinálja és én hálás is vagyok érte. Tulajdonképpen az ilyen halk szavu és kevésbeszédű ember reiszik nekem arra, hogy esténként egy-egy órát eltöltsék a társaságában. Milyen szörnyű volna, ha beszélne és vitatkozna. De ő jó, türelmes és hallgatóg. Talán kár is hogy el fog innen menni. Talán kár. Nem tudom bizonyosan, mert bizonyosan semmit sem tudok, csak egyet, hogy fáradt vagyok és mindent unok a hallgatáson kívül. De a másik szobában hangosan voltak, élénken csevegtek és donna Lisabetta hangja, mint egy kis harang, tulzengte mindnyájunk szavát:

— Aranylámpa, meghalok érted.

— Eszerint sokáig nem fogjuk látni, Tarsia! — mondtam színtelenül.

— Sokáig? Nem. Amikor kíván látni, én jövök. Csak egy szót kell írnia nekem. Aranylámpa...

Rábámultam. Honnan vette azt a bátorságot, hogy így beszéljen velem? Éreztem: az arcomba szökik a vér és megzavarodtam. De aztán összeszedtem magam és szoltam:

— Óh, sohasem lennék oly szerénytelen, — hogy önt elhívjam a szomorúságtól.

Most hevesen tette le kezéből a gitárt és hirtelen felállt. Kíváncsian néztem rá: mi lobbantotta fel így? Mit fog most mondani? A székem támlájára lehajolt és mind a két kezével megfogódzott benne és oly közelről, mint-na félne, hogy a hangja legkisebb fuvalatát is elvesztem, szolt:

— Minálunk délen a férfi akko ris jön, ha nem hívják szóval, csak gondolatban. Sohasem fog engem gondolatban hívni?

A lehelete a hajamon tüzelt és gondoltam: micsoda bolondság az, hogy értelmes emberek így beszéljenek egymással?

Most ha mosolyognék, vagy csak egy kissé lehajtanám a fejem, megszületne kettőnk között a hazugság, mit legszebb néven szerelemnek hívunk.

És ez így jön, mindig így jön, ilyen értelmetlen szók kíséretében és ebbe mindenki beleesik, a legokosabb is.

Aranylámpa! — suttogott Tarsia hangja türelmetlen forrósággal. És ekkor visszafordultam és ránéztem. Éreztem, hogy a pillantásomban van valami, amit eddig még senki sem látott. Megnéztem Tarsiát, mint ahogy megnéz egy bokrot, am i váratlanul előtte áll s amit ki kell kerülni. Ez egy másodpercig tartott. Ekkor láttam, hogy a Tarsia arca nem az, minek eddig láttam, és Tarsia alakja is más. Nem hasonlított magához többé, hanem egy messzi és távoli alakhoz, aki elveszett az időben. Egy messzi és rég elfeledett alakhoz, aki egy és ezer és ezerszer mindegy, ha már egyszer volt és elmult.

A fő, hogy eljött legyen egyszer minden asszonyi életbe. De ha már egyszer volt, akkor

ahhoz, hogy szerény filléreivel hozzájuthasson a mindennapi olvasmányhoz, ezért a kolportázs elvonása az utca népet is mélyen sérti. (Taps.)

Kun Béla: Merénylet a szegényebb néposztály ellen, melynek nincs módja cimszalagos lapot jártni!

Dr. Batthyány Tivadar: A közvélemény kialakulását akarják guzsba kötni!

Dr. Bakonyi Samu: Az utcai elárúsítás egyre általánosabb. A viszonyok pár évtized alatt sokat változtak. Ma a közönség nem szorítkozik azelőfizetésre, hiszen az utcán nyomban a megjelenés után megszerezheti kívánt lapját. Emellett egy rakás ember jutott keresetforráshoz a lapeladás útján, a miniszterelnök tehát nem csupán egy lap, hanem egy csomó szegény ember existenciája ellen is tör. Ez szociális kérdés. És ez a kormány akarja a legsürgősebb szociális kérdést, az általános, választójog kérdését megoldani? Az, amelyik a kis sajtó ellen tör?

Franciaországban már hoztak törvényt az utca ilapelárúsításra vonatkozólag, mert számoltak annak szociális fontosságával.

Ma már repülőgépeken szállítják külföldön az újságokat. Csak a miniszterelnök ur csuszkál a földön s egyre mélyebben sülyed a reakció sarába.

(Óriási lelkesedés, taps a baloldalon, nagy mozgás jobbról.)

A mostani eljárást Kristóffy kezdte. Akkor megbélyegeztük azt. Azok is, akik most a munkapárts oráiban ülnek. Pedig a mostani kormány ugyanazt cselekszi s nem átálja magát alkotmányosnak nevezni. (Viharos taps, éljenzés.)

A nagyhatást keltő beszéd után a zárt ülés véget ért.

Nyomdába tanulonak felvételük egyfiu.

Darabos-utca 7 sz.

mindegy, hogy nincs többé, és ha újból jönne: az ember úgy is tudja, hogy régi és nyújas kísértet, félelmetlen és szintelen és csak látszatra élő.

Ez valami különös varázs volt, nyilván szikrázó szemmel néztem, és akkor láttam csak, amikor egészen elmerültem benne: hogy Tarsia ijedt szemekkel néz reám.

— Miért mondta ezt nekem? — kérdezte el sápadva.

— Most rajtam volt az ijedség sora.

— Hogyan, hát mondtam most valamit Tarsia?

— Hát nem hallotta? Nem hallotta? Önmaga nem hallotta, amit mondtam?

— Nem tudok semmit. De mit mondtam? Mit mondtam?

Tarsia szemei konokul hallgattak.

— Ezt nem mondom meg, sohasem mondom meg.

Most nagyon zavart lettem és találgattam magamban, mit is mondhattam neki. Talán kísértetekről beszéltem, azért rémült meg annyira Tarsia? Felkacagtam, mert ez nagyon mulatságos gondolat volt, hogy a babonás Tarsia délvidéki fantáziájába most egy tüzes csóvát vetettem. A kacagásra donna Lisabetta fölemelte az ajtófüggönyt és beszólt hozzám magyarul, hogy senk isem érthette:

Ez a szó ebben a pillanatban olyan komikus hatott! És mégis pár perc múlva komolyan tűnődtem rajta:

— Vajon nem kacérokodtam-e csakugyan?

De ekkor már Tarsia nem volt melletttem. Fölvette a gitárt, a helyére akasztotta és egy mártír fájdalom arcvonásaival bement a többiek közé.

Egy kapitány leányának szélhámosága.

A cseh Humbertné.

Néhány év előtt világszerte nagy feltűnést keltett az az óriási család, amelyet madame Humbert követett el Párisban. Ez a ravasz és élés eszű asszony el tudta hitetni a világgal, hogy milliós öröksége van, amik értékpapirokban vannak fektetve s egy kazettába vannak zárva, amit azonban csak évek múlva lehet felbontani. A szélhámos asszony a milliós örökség meséje révén bejutott a legelőkelőbb társaságokba, ünnepelték, tömjéneztek, milliósok hárcsolt össze, valóságos udvart tartott, jótékony-ságokat gyakorolt, míg végre egy napon széjjel pattant a színes buborék, amely nevét övezte és ő egész családjával a börtönbe került.

Ha nem is ilyen nagystilű, de vakmerőségében ehhez mégis hasonló szélhámoságot követett el most a Tachauból való Seitz Ilona, egy cs. és kir. kapitány harminchárom éves leánya, aki már a börtönben ül. A letartóztatott leány körmönfont mesével akart kicsalni Janovszki Herman dr. dúsgazdag földbirtokostól egynegyedmillió koronát.

Seitz Ilona, mint egy prágai hír jelenti, megtudta, hogy Janovszki súlyos beteg, nem mozdulhat ágyából és erre alapította vakmerő tervét. A múlt hó 27-én Bakovszki dr. prágai közjegyző Janovszki dr. aláírásával levelet kapott, amelyben a földbirtokos arra kéri, hogy legyen segítségére egy rendkívül kényes ügy elintézésében. Életének alkonyán ugyanis jóvá akarja tenni fiatal korának egy bűnét, ami nagyon nyomja a szívet.

Neki ugyanis házasságán kívüli viszonyából leánykája született, névleg Skala Zdenka, akinek a jövőjét még életében biztosítani akarja.

Fájdalom, azonban súlyos betegsége miatt nincs abban a helyzetben, hogy az ügyet személyesen rendezze, rokonaihoz pedig éppen annak kényes természete miatt nem fordulhat, mert azok az egész dolgot meghiusítanák. Ez okból felkéri a közjegyzőt, hogy vegyen fel a birtokára kétszázötvenezer korona kölcsönt és ezt közjegyzői irodájában adja át Skala Zdenka kisasszonynak. Ez már mindenről értesítve van s személyesen fog megjelenni a közjegyző irodájába. A levélhez meghatalmazás is van mellékelve a kölcsön felvételére.

Pár nap múlva a közjegyző irodájában tényleg megjelent az állítólagos Skala Zdenka, Bakovszki dr. a leánnyal beszélve ama hiszenben, hogy a levelet tényleg Janovszki földbirtokos írta, megkereste a cseh takarékpénztárt, hogy intézkedjék a negyedmillió kölcsön ügyében.

A takarékpénztár becslobizottságot küldött ki Janovszki dr. birtokára. A közjegyző diszkrécióra kérte a bizottságot, de ez mégis elkerülhetetlennek tartotta, hogy magával a földbirtokossal is értekezzen. Ezt akkor éppen erős láz gyötörte s alig értette, hogy miről van szó. Csak-hogy békét hagyjanak neki, mindenre igent mondott. A bizottság tehát megnyugodva tért vissza és megtette a szükséges lépéseket a kétszázötvenezer korona folyótítására.

Ehez azonban Janovszki dr. adókirovatára volt szükség, amelyet a közjegyzőnek mellékelnie kellett. Ennek beszerzésére az állítólagos Skala Zdenka vállalkozott. E végből egy prágai hordárt küldött a schlani adóhivatalba, hogy az adókirovatot elhozza. A hordár azonban azzal tért vissza, hogy az adókirovatot Janovszki meghatalmazása nélkül nem adják ki. Erre az

állítólagos Skala Zdenka hamisított meghatalmazást adott a hordárnak és azt megint Schlanba küldte.

Az adóhivatalnok azonban ismerte Janovszki irását, gyanakodni kezdett és értesítette a tervezett csalásról a földbirtokost. Csak most kezdett világosság gyuladni a földbirtokos fejében és megbizta Kohl lovag kapitányt Prágában, hogy járjon végre a dolognak. Ez nyomban megtette a bünyítő feljelentést Ps a rendőség a közjegyzőtől nyert személyleírás alapján Zizkovvban letartóztatta Seitz Ilonát és átszolgáltatta a büntető törvényszéknek.

Hosszas hazudozás után bevalloita a vakmerő családi kísérletet és azzal védekezett, hogy szűkös viszonyai kényszerítették rá; a bünygyi regények szorgalmas olvasása érlelte meg benne azt a körmönfont tervet, hogy egy nagy összeg birtokába juthasson. Hogy Janovszki földbirtokos eredeti kézírását megszerezhesse, levelet írt hozzá azzal a kéréssel, hogy írja meg neki előbbi gazdasszonyának a lakcímét. Amikor az értesítést megkapta, egy prágai vésnökkel elkészítette Janovszki bélyegzőjét. Egy prágai antikváriusnál pedig egész sereg jogi könyvet vásárolt, hogy a szükséges jogi ismereteket megszerezze. Ezenkívül egy prágai ügyvéddel is tanácskozott ebben az ügyben. Így felkészülve fogott tervének végrehajtásához, amely csak az adóhivatalnok kérésére miatt hiúsult meg.

Rejtélyek egy járványkórházban.

Kicszerélt betegek.

Szegedről jelentik az alábbi nem utolsó érdekességű dolgot:

Hevesi Károlyné, egy beteges, szegény donánygyári munkásasszony 4 éves fiacskája himlőben megbetegedett. Beszállították a járványkórházba, ahol az aggódó anya naponként fölkereste. A gyermek állapota szerencsére örvendetesen javult s az anyának tudomására adtak, hogy pár nap múlva kiviheti betegét. Egy szép napon tényleg kiűzentek a kórházból, hogy jöjjenek a gyermekért. Hevesiné 13 éves Erzsébet lányát küldte a kórházba. Az egyik ápolónő ráfordmedt:

— Mit akarsz?

— A kis öcsémért jöttem.

— Hogy hívják?

— Hevesi József.

Az ápolónő odament az egyik ágyhoz, a mely felett a kis Hevesi fejedalája lógott. Az agyból kihuzott egy gyereket s Hevesi Erzsébet kezébe nyomta.

A kislány a karjaiba nyomott gyermek arcába tekintett és rögtön kijelentette:

— Ez nem az én öcsém.

— Fogd be a szádát és takarodj. Mi jobban tudjuk, hogy melyik a te öcséd, mert ott a neve az lágya fölött.

— De az én öcsém már egészséges, ez a kisgyermek pedig félhalott — válaszolta a kis leány.

Tényleg a kis beteg eszméletlenül pihegett a lány karjai közt.

Az ápolónő most már magából kikelve ripakodott Hevesi Erzsébetre:

— Azonnal takarodj ki, mert kihajítalak. A kis leány megrémült s az idegen gyerekekkel elment.

Atsietett a dohánygyárba, s elpanaszolta anyjának a történeteket. A szerencsétlen asszony rögtön maga akart gyermekéért menni,

de jellemző, hogy nem kapott szabadságot a munkavezetőtől. Így azután újra a 13 éves lányt küldte a kórházba. A leánya bátortalanul ocsóngetett az ajtón, de alig lépte át a küszöböt, amikor az ápolónő megragadta, s az utcára lökte.

A lányka háromszor tette még ezt az utat a dohánygyárból a kórházig, de most már az ajtót sem nyitották ki előtte.

A lázas kis beteg, akit folyton magával hurcolt, szinte holtá vált. Az arca elkékült, a teste megmerevedett, s hörögve halódott. — Hevesi Erzszi megrémült, a szerencsétlen gyereket a járványkórház küszöbére tette, ő maga pedig futásnak eredt.

A boldogtalan csöppség, — aki ragályos korban szenvedett — ott adta kilelkét a kapu előtt.

Az ápolónő erre visszahívta Hevesi Erzsit. Az invitálás így szólt:

— Gyere vissza! Hát mutasd meg melyik a kölykek!

A kis leány visszament s a betegszobában rögtön rátalált öccsére, aki a kórház küszöbén elhalt gyermek ágyában feküdt s ennek a ruhába volt öltözve. Szóval az ápolónők a két gyermeket elcserélték s a himlőből kigyógyult gyermeket a skarlátos beteg ágyába fektették.

Debreceni labdarugók Kolozsváron.

Eredmény 2 : 2.

A debreceni footballisták vasárnap délután Kolozsváron az ottan ivasutasok sportklubjával játszottak. A kolozsvári csapat kerületének legjobb csapata és így fényes eredmény az is, hogy eldöntetlenül játszott a DTE tartálékkal spēkelt csapata. Emlékezetes még a kolozsváriak debreceni szereplése, akkor a csapatunkat 4:1-re verték, de azóta más viszonyok vannak. Csapatunk nagy fejlődésen ment keresztül. A Debreczen csapatát ös-pechje itt sem hagyta nyugton, olyan lucskos volt a pálya, hogy nekik, idegeneknek, nehéz volt anélkül is ismeretlen pályán játszani.

Az első fél időben a debreczeni csapat még csak kabarázik, de a második félidőben azután belefekszik a játékba és csak úgy repülnek a suttok a kolozsvári kapu felé, végre aztán Dugo megemberelte magát és 20 méterről suttolt egy olyat, hogy a kolozsvári kapus megállott és nézte, hogy milyen gyönyörűen megyen a jobb sarokba a lapda, a másik gólt Antal rugta kornerből és Tolnai befejezte.

A csapat egy-két ember kivételével kitűnően játszott, Dinics, Révészre emlékeztető rugásokat produkált Markovics I. Kitűnően szerelt Tolnai I., mindenütt ott volt, ugyszintén Vohlráb is. A csatársor clouja Dugó volt, aki vasárnap brillirozott. Lengyel is szépen dolgozott. Maskovicsnak meg kell barátkozni az új helyével. Ballovcis, a kapus, nagyon jó volt, de az egyik gólt kivédhette volna.

Csapatunk szép szereplését első sorban Molnár Jánosnak, a footbalszakosztály agilis elnökének köszönhetjük, aki mindig szakszerűen vezette a trainingeket. Meg kell említenünk, hogy a kolozsváriak házi bíróval játszottak, ak még nagyon járatlan a sportszabályokban.

Márkus Dezső.

Szélhámos nagykereskedő cég.

Becsapott magyar kereskedők

Régó a nem rázkódtatta meg külföldi kereskedő cég bukása annyira a magyar kis- és középkereskedő-osztályt, mint a bécsi Stein és Robicsek nagykereskedő cég összeomlása.

A Stein és Robicsek bécsi szesz-nagykereskedő cég harminc év óta áll fenn s tisztessége szinte közmondásossá vált az osztrák császárvárosban. Miliókra terjedő hitelt élvezett nemcsak Bécsben, hanem Budapesten is. Amint azonban — mintegy két-három évvel ezelőtt — meghalt az öreg Robicsek, a cég volt főnöke és az üzlet egyedüli tulajdonosa a jogi doktorátust végzett, alig huszonnégy éves Robicsek Lipót lett; az üzlet komolysága és hitele pár hónap alatt egyszerre megváltozott.

Dr. Robicsek Lipót atyja halála után belesodródott Bécs éjjeli életébe és egész szenvedélyllyel adta át magát a lóversenynek. Tizezreket vesztett a turfón s hogy veszteségét behozza, teljes tájékozatlansága dacára egy versenyzistálló finanszírozását vállalta el. Ettől fogva aztán rohamos léptekkel haladt a bukás felé. Nemcsak a cég vagyonát pazarolta el, hanem dús gazdag apósát, — egy Kohn nevű bécsi miliomost is — alaposan megsarcolta.

De Robicseknek ez mind kevés volt és ezért egy még kihasználatlan éstalapja, a magyar kereskedők becsületeségére és jóhiszeműségére vetette magát.

Hogy történt a becsapás?

Robicsek ekkor budapesti megbízottjával, László Mórral felkerestette a cég összes magyarországi üzletfeleit, akiknek száma körülbelül ezerre rugott s akik évek hosszú sora óta vásárolták a szeszt és a rumot a bécsi cégnél. Körleveleket is küldött nekik, amelyben tudatta, hogy a cég új üzletágot szervez: magyar ügyfeleinek tetszésszerűen hitelt nyújt váltó ellenében. A kiskereskedők valóságosan hozsánnával üdvözölték Lászlót, aki elmondta, hogy a cég kezes nélkül adja a pénzt; csupán azt kívánja, hogy a készpénz ellenében adandó váltókon kívül még kétszer, legföllebb háromszor annyi fedezeti váltót adjon a kereskedő a Robicsek-cégnek.

A kereskedők ebbe belementek és öt-tíz-tizenöt-huszezer korona értékű kifizetetlen váltót adtak a cégnek. A váltók csak az illető kereskedő aláírásával voltak ellátva. A cég nyugtázta a váltók átvételét és megírta, hogy pár nap alatt küldi a pénzt. Multak azonban a hetek, sőt a hónapok is, de a pénz nem jött.

Az idén, július közepe táján, tartatlanná vált a cég helyzete. Robicsekék ugyanis a magyar kereskedőktől mintegy háromszázezer korona értékű váltót szedtek össze, amelyeket részben a bécsi, részben a budapest bankokra és bankházakra forgattak. Mindegyiknek lejárátát úgy töltötték ki, hogy ezek július utánra estek.

Telt az idő s a Wiener Bankverein, a Kereskedelmi Bank, a Hitelbank s a László és Popper cég egymásután mutatták be a váltókat a magyar kereskedőknek. Ezek hűledezve látták, hogy a Stein és Robicsek cég milyen szédületes visszaélést követett el, mert az általuk küldött fedezeti váltókat forgatta, anélkül, hogy azoknak értékét nekik kifizette volna.

A bankok azonban ezt nem vették tekintetbe s százzszámra indulnak meg a perek a magyar kereskedők ellen, akiket végromlásra fenyegetnek ezek a perek. A törvény értelmében ugyanis elveszik a pert s ekkor a váltóbirtokosok csődöt iognak kérni ellenük.

A körülbelül két héttel ezelőtt tett első feljelentés alapján a bécsi vizsgáló bíró nyomban letartóztatta dr. Robicsek Lipótot és László Mórt.

A budapesti károsultak értekezletet szándékoznak tartani a közeli napokban, amelyen az egyöntetű eljárás módosításait fogják megbeszélni.

Házasságszédelő ékszerész.

Egy budapest ügyvéd tegnap a rendőrségnél följelentést tett egy ékszerész ellen házasságszédelés címén. Az érdekes eset ez: Sz. Béla órásságát albertben lakott Sz. Marinál, ki szorgalmas munkájával összegyűjtött pár száz koronát.

Sz. Béla megtudta, hogy a nőnek pénze van. Gyors elhatározással szerelmet vallott és rábirta a leányt, hogy közházartásra lépjen vele.

— Nem maradunk így soká — mondta ezerszer is a sorsán aggódó leánynak — üzletet nyitok és feleségül veszek.

És a leány hitt a szép szavaknak. Három év előtt nagy bete glett Sz. Mari. Betegségében megmondta Sz. Bélának, hogy hol tartja 1200 koronás takarékkönyvét. Természetesen a szerelmes lovag az első ellenőrizetlen percben magához vette és 200 koronát kivett belőle.

Mikor leány felgyógyult, és észrevette a lopást, a tolvaj esdekel:

— Te miattad tettem, Mariskám, becsületesen jádósságom volt, ezt kellett kifizetnem, vagy rőbölöni magamat. En inkább az elsőt választottam, mert élni akarok veled, érted!

S a hiszékeny leányt meghatotta a sok szép szó, újra hitt.

A mult évben példálózn ikezdett Sz. Béla. Ha a leány adna neki 500 koronát, üzletet nyitna és feleségül vehetné azonnal. Mindjobban könyörgött; végre is megkapta az 500 koronát, majd újabb 160 koronát s akkor tényleg üzletet nyitott a VII. kerületben és — természetesen ott nagyta a kifosztott nőt, aki csak várta-várta vissza.

Jóakarói tanácsára pénteken felkereste a hűtlen embert, akinek jóforgalmu ékszerüzlete van Sz. Marij énezből — s fölszólította, hogy adja vissza a pénzt, vagy tegyen eleget ígéreteinek.

Az ékszerész kijelentette, hogy nem bolond elvenni egy nőt, kivel 5 évig együtt élt, a pénzt pedig nem adja vissza, hajlandó ellenben 50 koronát adni egyszersmindenkorra.

A kifosztotts szerencsétlen teremtés most egyenesen az ügyvédhez sietett, aki a feljelentést megtette s erélyesen követeli a csaló letartóztatását.

UJDONSÁGOK

A 'Debreczeni' szerkesztősége és kiadóhivatala Darabos-u. 7. sz. a. Telefon 412.

— **A debreczeni református egyház gazdasági bizottsága** aug. hó 25-én délután 4 órakor az egyház tanácstermében ülést tart.

— **Elmaradnak a katonai szemlék.** A honvédelmi miniszter tegnap értesítette az alispáni hivatalt, hogy úgy a honvédség, mint a cs. és kir. közös hadsereg nem tényleges állományú legénységének szokásos ellenőrzési szemléje ez évben elmarad. A tartalékos tisztek és hadapród-tiszthelyettesek bemutatkozása azonban ebben az évben is kötelező marad.

— **A Szózatot énekelik a huszárok.** A nagyszalontai plébánia templomban — mint tudósítónk jelenti — megragadó jelenet történt a Szent Istvánnapi misén. A Vilmos-huszárezred debreczeni eskadronja most vonul át Nagyszalontán s vasárnap a legénységet templomba vezényelték. Heckmann István kántor maga is fegyvergyakorlaton izzad a hazáért s helyette dr. Podhraczký Rezső ügyvéd játszott az orgonán. A mise véget ért, Kepes Imre káplán távozni akart az oltártól, amint az orgonán hirtelen szenvedélyes megrázó erővel zugott fel Vörsmarty szózata:

... A nagy világon e kívül
Nincsen számodra hely...

A pap megállt az oltár lépcsőjénél s levette fővegét. Aztán megsörrentek a kardok. Kétszáz huszár meghatottan énekelte a nemzeti imádságot a szalontai templomban.

— **Élet a Félix-fürdőben.** Az első sárguló falevél másutt a fürdőszезон halálát jelenti, s amint az őszi szél végigiszánt a strandok, esplanádok bokrai közt, megszűnik a zajos, vidám élet a mi Félix-fürdőnkben, amelynek híre év-ről-évre messzebb tájakon viszik szét, s mely immár a külföld érdeklődését is magára vonja. A nyári szezon végén új évad kezdődik, a mezei munkák végeztével Bihar, Hajdu, Békés, sőt a távolabbi vármegyék birtokosai, akik az őszi kellemes időszakára halasztották üdülésüket, örömmel keresik fel a csodálatos gyógyító erejű forrásokat a Félix-fürdőben, mely ilyenkor a szokottnál is nagyobb kényelmet nyújthat s nagyobb figyelemmel fogadhatja vendégeit. Mint értesülünk, szeptember hó 1-től kezdve a szobárait is 30 százalékkal mérséklék s az államasutak igazgatóságánál lépések történtek arra nézve, hogy a vonatok közlekedésének rendjét október hó 1-ig változtatlanul, november hó 1-ig pedig korlátozva tartják fenn a közönség kényelmére. Egri Balog Gábor népszerűvé vált különő cigányzenekara a fürdő élénk látogatottságának magyarázata, hogy a meleg gyógyító forrásokat a tropikus nyári hőségek elmúltával sokszor kellemesebbnek és hatásosabbnak tartják.

— **Bárdos Irma balesete.** Máramaroszi-gegről írják: Sajnálatos baleset érte a tegnapi esti színházi előadás keretében Bárdos Irmát, aki Fluarosszában Finom Rózsit játszotta. A harmadik felvonásban egy hidról kellett a színpad mögé mennie, amikor a lépcsőn megcsuszott és oly szerencsétlenül bukott le, hogy bal lábát bokában kifecamította. A szerencsétlenül járt színésznőnek Birlea dr. orvos nyújtotta az első segélyt. Az előadás akadálytalan folytathatása végett Zilahyné Singhoffer Vilma igazgatóné öltözőjébe sietett és át akarta venni a szerep folytatását, Bárdos Irma azonban ragaszkodott hozzá, hogy a darabot végigjátsza. Meg is jelent a negyedik felvonásban a színpadon, azonban fájalmában oly heves ájulási rohamok lepték meg, hogy ki kellett vezetni a színpadról. Bárdos Irmát, előadás után, bérkocsin szállították lakására.

— **A részegség áldozata.** Hajduböszörményi tudósítónk jelenti, hogy Nagy Gábor odaváló fuvaros borzalmas véget ért cséplőgépszállítás közben. A szerencsétlenség úgy történt, hogy Nagy Gábor be volt egy kicsit italozva. Nem ült tehát a legkeményebben a nyeregben, ahonnan a gép elé fogott hat tüzes lovat hajtotta. Borközi állapotban érte utól a végzete: részeg fővel lecsuszott a nyeregből. A hatalmas cséplőgép kerekerei alá került, amelyek valósággal palacsintává lapították a szerencsétlen embert. Egy velőtrázó jalkiáltás és Nagy Gábor életével fizette meg annak a bornak az árát, amiből többet szedett be a kelleténél. A vérfagyasztó látvnyának tbbenőa voltak a tanui, de az egész dolog olyan gyorsan történt, hogy természetesen le hetellen volt megakadályozni ia pillanat alatt végbement katasztrófát. A borzalmas esetről a böszörményi rendőrség telefonon azonnal jelentést tett a debreczeni kir. ügyészségnek.

— **Kiirtott földbirtokos család.** Boroszlóból jelentik: Brespletovvitzban álarcos rablók éjszakanak idején betörték a Wittermann nagybirtokos kastélyába és megfojtották őt, feleségét és leányát. A rablógyilkosok csak néhány száz rubelt vittek el, mert a földbirtokos a városi takarékpénztárba küldte azt a pénzt, amelyet egy nappal előbb betakarított gabonájáért kapott. Az egyetlen nyom az, hogy nyilván az uradalomhoz tartozók közül kerültek ki a rablógyilkosok, akik tudták, hogy a földbirtokos eladta természetét.

— **Kicsérült briliánsok.** Bécsből jelentik: E hó 18-án dr. Imalis Márton bécsi ügyvéd panaszt tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek kilopták felesége ruhaszekrényéből az aszszony briliáns nyakékét, kivettek belőle két nagy és két kisebb briliánt, melyek összesen tizenkétezer korona értékűek és csiszolt üveggel helyettesítették azokat. Az ügyvédnél szolgált egy Feist Zsófia nevű huszonhatéves cseléd, aki éppen egy nappal a lopás kiderítése előtt sürgőnyt kapott férjétől Brünnből, hogy azon nal utazzék oda, mert anyja nagybeteg. Elengedték a cselédet és másnap rájöttek a lopásra. A rendőri nyomozás megállapította, hogy a sürgőnyt a cseléd férje adta fel, aki Brünnből üzleti szolga. Azonnal táviratoztak a berlini rendőrségnek, amely másnap este letartóztatta a házaspárt. Bevallották, hogy a briliánsokat a háziúr és felesége távollétében kitérték a nyakékből s hamissákkal helyettesítették. A tolvaj házaspárt Bécsbe kísérik.

— **Meghaltak.** A tegnapi napon elhaltak: Bak fiu ref. 1 napos, Kárász Ilona ref. 20 napos, Vass Sándor ref. 7 hónapos, Kalicza Vilmos ref. kath. 68 éves, Gáll István ref. 36 éves, Pataky József ref. 27 éves, Kaszás Mária ref. 26 éves, Török István ref. 20 napos.

Üldözés rendőr-kutyával.

Rabszökevény Temesvárott.

A temesvári rendőrség őrszobájából, mint egy távirat jelenti, tegnap egy őrizetlen pillanatban az ablakon keresztül megszökött egy veszedelmes rab. A szökésről azonnal értesítették a szomszédos városok rendőrségeit, így a szegedi rendőrséget is, amelyek most nagy igyekezettel fáradoznak a megszökött rab kézrekerítésén.

A temesvári rendőrség szökevényét Szabó Mártonnak hívják. Huszonhat éves ember, a Dunagőzhajózási Társaságnál mint árukezelő volt alkalmazva. A szökevény közep nagyságu, so-

vány, napbarnított, kerek arcú, barna nyírott bajuszu, rekedt beszédű egyén.

A rendőrség a napokban fogta el Szabót, mert Szablyár István temesvár-józsefvárosi korcs márostól (gy ezernyolcszáz koronával szökevényét ikönyvet, két aranylánc karperecet és egy aranygyűrűt lopott. Elfogatása alkalmával a lopott holmik nem voltak nála, azokat valahol, mint a mostani nyomozás kiderítette, a Béga partján elrejtette. Szabó a takarékpénztárból fel is vett 800 koronát és a nyomozás során a bank hivatalnokok adták meg a rendőrségnek a személyleírását, amelynek alapján azután letartóztatták.

Szabót letartóztatása alkalmával az őrszobában elhelyezték előzetes őrizetbe, ahonnan egy őrizetlen pillanatban kiugrott az utcai ablakon és elmenekült. A rendőrségi kulcsár Szabó szökéséről jelentést tett az ügyeletes rendőrtisztnak, aki arra a gondolatra jött, hogy a szökésben levő foglyot rendőr-kutyával üldözteti. A kutyával megszagolták Szabó egy régi szalmakalapját s azután a kutyát elengedték. A kutya az őrszobából az ablakon kit az utcára ugrott és a Wendt-féle kávéház mellett a Szerb-utcán keresztül a Lövölde melletti viadukt felé vette útját. Ott a kutya megállapodott, majd a nyomában lévő rendőröket a Béga-jobbpart 26-ik számú ház felé vezette. Megállapítást nyert, hogy Szabó tényleg e házban lakott. A kutya ezután a módosi hidhoz futott, és ott bele akart ugrani a vízbe. Valószínű, hogy Szabó, miután a Béga-balparton elásott pénzt, amelynek helyéhez a kutya Szabó üldözőit szintén elvezette, magához vette, a módosi hidsál csolnakot szerzett és lefelé utazott a Bégán.

TÁVIRATOK.

Nagy katasztrófa.

Péte rvár, augusztus 22. Vormovában tegnap egy acélhorganynak az öntése közben rettenetes katasztrófa történt. Hanyagóság következtében szét pattant a forma és ezer kilogramm megolvadt fém izzó állapotban kiömlött és a munkahelyet elárasztotta. Tíz munkás elégett.

Elmaradt hadgyakorlatok.

London, augusztus 22. Mint hivatalosan jelentik, a folyó évi hadtestgyakorlatokat lemondották. Ezen intézkedés oka a folytonos szárazság.

Az amerikai kongresszus elnapolása.

Washington, augusztus 22. Kapcsolatban a szövetségi elnök által a gyapotvámok revíziójára vonatkozó és mindkét ház által már elfogadott törvény ellen emelt vétőjával a pártvezérek ma megegyeztek abban, hogy a kongresszust holnapra elnapolják.

A kolera.

Üszküb, augusztus 22. Itt tegnap egy cigány és egy bosnyák kolerában megbetegedett és néhány óra alatt meghaltak. Félnék tőle, hogy a kolera nagyobb pusztítást vihetne végbe az itt megtelepedett bosnyák emigránsok között, kik nagy szegénységben és rossz egészségügyi viszonyok közt élnek. A hatóságok minden szükséges intézkedést megtettek.

Az angol vasuti sztrájk.

London, augusztus 22. A vasutasztrájkról a következő jelentések szólnak: Hulban a vasutasok elvetették a

North Eastern társaság javaslatait. A sztrájk ily módon tovább tart. Leedsben a társaság javaslatait kedvezően fogadták. A munkát előreláthatólag ma ismét megkezdik. New Castle on Thyneben a sztrájkolók csak azon feltétel alatt akarnak ismét munkába állni, ha könnyítének helyzetükön. Darlingtonban elhatározták a sztrájk befejezését, ha a többi központ ezt helyesli. Sheffieldben a helyi sztrájkbizottság elhatározta, hogy a Midland-vasutnál uralkodó helyzetre való tekintettel, ismét proklamálja az általános sztrájkot.

London, augusztus 22. Liverpoolban tegnap késő este a sztrájk befejezése elé új akadályok gördültek, mert a sztrájkbizottság kijelentette, hogy a szállítómunkások egyetlen csoportja sem fogja a munkát ma ismét fölvenni. A munka újból való megkezdését ezért bizonytalan időre elhalasztották.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatőzsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, aug. 22.

Az árak 50 kilogramonként	
buza okt.	11 65—11 70.
buza ápr.	11 83—11 87.
rozs okt.	9 64— 9 70.
zab május.	—
zab okt.	9 02— 8 87.
Tengeri szept. 1911.	8 25—
Tengeri máj. 1912.	8 16— 8 04.

Értéktőzsde. Osztrák hitelrészvény 653 75
Magyar hitelrészvény 846 25.

Cs. és kir. szabadalm.
sérvkötők

pnematikus gummi pelottával. Haskötők hölgyék és urak részére minden altesti betegség és lógó has ellen. Gummi göresér harisnyák. Műlábakat és műkezeket amputáltak részére, testegyenestő-, járó- és támgépeket, mű- és támasztó fűzőket. egyenestartókat a ferdennőlték részére, —

valamint a betegápoláshoz tartozó összes cikkeket készít a technika legmodernebb elvei szerint, legutányosabb gyári árak mellett

KELETI J. Cs. és kir. szabad. sérvkötők és testegyenestő gépek gyára.

BUDAPEST, IV., Koronaherceg-utca 17.

Legujabb háromezernél több ábrával ellátott képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Alapítva 1878.

Telefon 13—76.

Áldás — minden konyhában.

TRIUMPH takaréktűzhelygyár

GOLDSCHMIDT S. és FIA

WELS (Felső-Ausztria).

ÁRJEJYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

CLIMAX

nyersolaj-motorok,
lokomobilok és benzin
cséplőgarnitúrák.

Teljes gyári szavatosság
Minden motor elküldés
előtt **hivatalos viz-**
gálatnak lesz alávetve.
Teljes gyári szavatosság!

Elsőrangú elismerő-nyilatkozatok!

Kérjen díjtalan ajánlatot!

BACH I CH és TÁRSA

motorgyári fióktelepe

Budapest, Szabadság-tér 17. sz.
(Tőzsde-palota.)

A valódi híres 500 éves
POZSONYI SEEHOFER

NÖVÉNY-BALZSAM

elismert legjobb és legrégebb háziszser. Kötő mindama bajok ellen, melyek rossz emésztés vagy eldugulás folytán állottak elő, u. m. emésztési zavarok májbaj, bélrenyheség, kólika, agyverszegénység, aranyér s hasonló bántalmak ellen. E kizárólag növényi alkotórészekből készült szer hatása kifogástalan és a testre jótékony, enyhe, miért is meg a leggyengébb természetűek is megmondolás nélkül eredményesen használhatják. Számtalan elismerő levél bizonyítja a

Pozsonyi Seehofer Növény-Balzsam jóságát, melynek valódiságát a két csomagolás és az itt látható vörösrák védjegy bizonyítja. Ügyeljünk a „Földes” aláírásra. Mindenütt kapható, ahol nincs raktáron ajánlatos, hogy közvetlenül rendeljük a

FÖLDES LÁSZLÓ VÖRÖSRÁK GYÓGYTÁRÁBÓL, POZSONY, MIHÁLY-UTCA 10.

1 üv. 70 fill. 6 üv. postán utánvétellel bérmentve K 4-60.

Telefon sz. 29.

Tóth Gyula

vaskereskedése Debreczenben

Piacz-utca 20. szám.

Legnagyobb raktár hazai és Budweiszi gyártmányu

porcellán kályhákban,
valamint Meidingi rendszerű és
folytonégő kályhákban.

Vasbutorok, gyermekágyak és kocsik, fürdőkádadak jég szekrények, fényezett fémárúk és konyhafelszerelések, tornyos és francia, valamint porcellán burkoltu konyhák.

Szerszámok minden iparághoz, építési vasalások, vasgerendák stb.

Árlap 1000-nél több ábrával ingyen és bérmentve

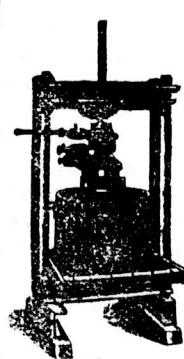
Fegyverek és vadászati felszerelési
ozikkek különlegességi raktára.

Külön képes árlap ingyea és bérmentve.

„URSUS” borsajtók

a legerősebb
felső nyomásu
acélgerenda
rendszerben
3 erődtétellel:

tömlők fejtőcsa-

Világhírű

SULEIMAN

Gummisarok

a koronajegygyel.

Főraktár Ausztria-Magyarország részére:
Hermann Hirsch-cég Wien VII/3.

Minden a szakmába vágó jobb kereskedésekben kapható.

CIGARETTÁZÓK!

Egyesüljék a cigaretták óriási áremelése miatt! Ne sajnáljátok a kis fáradságot! — Töltsetek

Jacobi Antinicotin-
hüvelyeket,

vagy „**OTTOMÁN**“ (törökfej)

és „**TIP-TOP**“ aranszopókás
cigaretta papírt.

Ducika krém, páratlan hatású arc-
szépitő szer. Ára 1 kor.
Ducika szappan ára 70 fillér, **Ducika**
puder, három színben ára 1 korona.

Indiai fogcsepp, a legmakacsabb
fogfájást is meg-
szünteti. Ára 70 fillér.

Tyukszemirtó, 2—3 nap alatt min-
den bőrkeményedést
megszüntet. Ára 70 fillér.

A fentiek csakis a

Balás Ödön utóda

HARSÁNYI LAJOS

„Reménységhez“ címzett gyógyszer-tárban
Debreczen, Csapó-utca 18. sz. a. kaphatók.

Schaumburg-Lippe Herceg

Beremendi

portlancement és mészművei

Kereskedelmi igazgatóság:

PÉCS, Indóház-utca 42. szám.

Művek: **BEREMEND.**

Kitűnő minőségű és páratlanul szép szintű

portlancement

és fehérmészgyártása,

valamint géppel zuzott kavics és nyers
mészke előállítására.

Évi termelés: 500,000 q portlancement,
120,000 q fehérmész. 800,000 q kavics.

Portlancementünk kiváló minősége
mindenütt a legnagyobb elismerést vívta ki.
A hivatalos szabványokat messze felülmúló
minőségért szavatolunk.

Pontos és gyors kiszolgálás!

Aki gyomorfájós, béltbeteg, étvágytalan,
lesóványodáshoz hajlandós, használja a számos
év óta jónak bizonyult **gyomorsót, Schaumann**
gyógyszerésztől **Stockerauban.**

Aki szabályozni és épségben akarja tar-
tani jó emésztését, használja a
Schaumann-fele gyomorsót, tapasztalni fogja,
hogy más szerek ellenében mily jól érzi magát.

Gyomorsó eltávolítja azonnal a fölösleges **gyo-**
morsavat és előmozdítja az
emésztést. Egy doboz ára **1 kor. 50 fillér.**

Gyomorsó-pasztillák kényelmes s kelte-
mes, ugyanazon hat-
ást teszik, mint a gyomorsó. — Ára tarsolyonkint
phiolával a 10 gyomorsó-pasztillával **kor. 1.50.**
Postai szétküldés legkevesebb 2 doboz megrende-
lésnél — utánvétellel

Schaumann gyógyszerész

Stockerauban.

Kapható minden gyógyszer-tárban.

Debreczen

legrégebb

Fényképezési szaküzletében
Piac-utca 12.

Fényképezési cikkek

gyári árban

beszerezhetők.

Levélpapírok,
Üzleti könyvek,

Képeslevelezőlapok

leszállított árban kaphatók

HOROVITZ ZSIGMOND

papírüzletében

Debreczen, Piac-utca 12. sz.

(volt Stenczinger-ház.)

Izléses

nyomtatványok

bankok, hivatalok, iparosok, kereskedők, munkások részére

jutányos árban készülnek.

Papírüzleti telefon 330. Rönyvnyomdai telefon 412.

Apró hirdetések.

28 krajczárért fejel férfi vagy női harisnyát BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

TOKAJI szomorodni, 1906. évi, 5 liter 10 K. Tokaji édes aszabor 5 félliteres üveg 12 korona, bérmentve, Griftner Lajosnál, Tokajban.

Elegánsan butorozott különbejáratu utcai szoba villanyvilágítással Darabos-utca 7. sz. alatt kiadó.

Egy tanuló felvétetik Félégyházi János fűszerkereskedésében. Piac- és Miklós-utca sarok.

Egy rollós ajtó betéttel és kétszárnyu üvegajtóval eladó. Bővebbet Darabos-utca 7. sz.

Kiadó lakás. Hatvan-utca 42. sz. házban egy udvari 2 szoba, konyha és pinchelyiséggel november 1-től kiadó.

Egy vasiüst, ipari célra nagyon alkalmas, eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

FÉLI SZALAMIT gyári áron szállít Gáspár Testvérek hentesáru üzlete Székelyudvarhelyt.

Egy kisebb utcai lakás kiadó November 1-re Thaly Kálmán-utca 7.

Derekvarróleányok állandó alkalmazást nyernek Takács ándorné nőruha varrodájában Kölcsey-utca 22.

BERBEN emelets uriház eladó. Bővebbet Balogh örnagnánál, honvéd-kórházban Budapest. Ügynökök díjaztatnak.

BOR! Borivók, vendéglősök tudomására hozom, hogy tőlem természetes, tiszta dalmáciai fajborokat jutányos áron beszerezhetnek. Ősfehér, zöldes, hektója 60 korona, vörös zamatos 58 korona, fekete bikavér 65 korona. Rendelhető 50 literes hordó is. Meggyőződésül önköltségi árban bérmentve 5 kilogrammos postamintát 4 koronáért küldök. — Cim: Pank Ödön bormagykereskedő, Fiuméba.

Kifutó fiu lapunk szerkesztőségébe felvétetik.

Csizmadlamesterek csizmaszárba való papirost kiló és mázsánként olcsón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papírüzletében Piac-utca 12.

Meteor Villamos Színház

Bocskai-tér 10.

Legkellamesebb szórakozó helye Debrecen város közönségének.

Szombat: 2 előadás. Este 7-9 óráig.

Vasárnap 3 ünnepnapokon: 3 előadás: d. u. 5-7-ig, 7-9-ig és 9-11 óráig.

Hétfőnap: 1 előadás pont 6 ó. kezdődik.

Saját szabadalmazott gőzgéppel

poloskairtást felelőséggel

ugyszinte lakások pormentesítését

is, villany porszívó géppel elvállalom.

KISS GYULA, Csapó-utca 44. sz.

Parkett-kefelést villany parkett-géppel szolid árban vállalok. Telefon 878. sz

Takaréktűzhelyek

szüretelő eszközök:

Borsajtók, fenyőfa puttonok,

John-mosógépek, Gazdasági eszközök nagy raktára:

Sesztina Lajosnál

Debreczen, Piac-utca 23.

SALVATOR

Gummi-sarkak

Utólérhetetlen tartósságú.

Mindenütt kapható!

Vezérképviselő: Hermann Hirsch, Wien, VII.

Örökös állást nyerhet bárki havi 500 korona jöve-

delemmel, ha sorsjegyek részletfizetésre való eladásának képviselőt a Budapesti Erzsébetvárosi Takarékpénztár Részvénytársaságnál (Budap st, VII., Károly-körút 13.) elvállalja. Szakértelem nem szükséges, mint mellékfoglalkozás is üzhető.

Alaptőke 7 millió korona.

Eladó téglá !!

Hogy a beallott nagy keresletnek megfelelőhessünk, téglagyárunk üzemképességét lényegesen emeltük és ma már abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy kiténő, préselt

mészhomok téglát

minden mennyiségben szállíthatunk mérsékelt árak mellett. Kívánat a árajánlattal bármikor készséggel szolgálok.

„Bóni“ gyártelep és mezőgazdasági r.-t. Nyirbátor.

Wagner Manó

tan- és nevelőintézete.

Rákospalotán, Budapest mellett.

Nyolcz osztályu főgimnázium nyilvánossági és érettségi vizsgák tartási joggal.

Nyilvános POLGÁRI fiúiskola.

Lelekiismeretes felügyelet.

Alapos oktatás. Jó ellátás.

Kitünő tanerők. Alapvető ismételtanítás.

Nagy árnyas kert és játszótér.

A tanulók lehetnek bennlakók és félkiosztosok.

Kivánságra „Ismeretőt“ küld az igazgatóság Rákospalota.

(Vasuti állomás, posta, távirida, telefon)

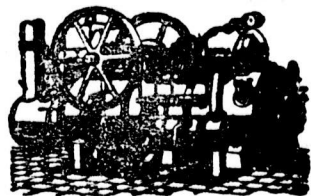
Linx 1909. aranyérem; legnagyobb kiténtetés

R. WOLF

MAGDEBURG-BUCKAU

Képviselője:

Boros Artur okl. gépészmérnök, BUDAPEST, VI., Teréz-körút 20.

Járkerekes és helyhez kötött telített és szabadalmazott

túlhevített gőzzel működő lokomobilok

WOLF eredeti szerkezete 10—800 lóerőig.

Az ipar és mezőgazdaság leggazdaságosabb, legtartósabb és legmegbízhatóbb üzemgépél.

Összegyártás 700 000 lóerőn felel

Eltünteti a szeplőt,

májfoltot, arcbőrráncosodást, bármiféle kiütéseket és hajhulást okozó gombásodást a

CSORBA-féle ORGONA-CRÉM ára 1 kor.

ORGONA-POUDER „ 1 kor.

ORGONA-SZAPPAN „ 1 kor.

ORGONA-HAJVIZ „ 1-20 kor.

ORGONA-HAJMOSÓPOR 60 fill.

Ezen készítmények ártalmas anyagokat nem tartalmaznak. Kapható minden gyógyszertárban és az egyedüli készítőnél CSORBA JANOS gyógyszertárban KECSKEMÉTEN.